

Művésztelepek
funkciók, elvárások,
lehetőségek
empirikus kutatások alapján

XXVIII. Országos Symposion Találkozó Szolnok, 2024.11.23

Művésztelep definíció

- A kutatásokban a művésztelepet a következő értelemben használom: autonóm alkotók meghatározott helyszínen, meghatározott időben, közösségben alkotása, közösségi tér és folyamat.

A kutatás célja

- A kutatás célja bemutatni a művésztelepek aktuális helyzetét a döntéshozóknak, felhívni a figyelmet a művésztelepek fontosságára, jelentőségére a 2020-2023 közötti időszak változásaira, végezetül javaslatokat állítani össze a művésztelepek működését nehezítő problémák megoldására:
 - A művésztelepek erősségeinek, gyengeségeinek megismerése az általánosítás és az alkalmazhatóság igényével (anyagi helyzet, infrastruktúra, kapcsolati tőke, érdekérvényesítés)
 - A művésztelepek társadalmi beágyazottságának vizsgálata több tengely mentén. A művésztelepek fennmaradásának és hatékony működésének igen fontos faktora, a társadalmi beágyazottság is problémaként jelenik, jelenhet meg.
 - Megismerni a művészek művésztelepeken való alkotásának okait, tevékenységük motivációit.

Módszertan

- 71 művésztelep vett részt a kutatásban a Kárpát-medencéből
- Interjúkérdésekre válaszoltak a művésztelep vezetők
- 421 kérdőívet töltöttek ki a művésztelepen résztvevő alkotók
- Az interjúkérdéseket matematikai-statisztikai módszerrel dolgoztuk fel
- A kérdőíveket SPSS segítségével összesítettük
- Az eredményeket kör és oszlopdiagrammok segítségével ábráztuk a tanulmányban

Társadalmi szintek

- Össztársadalmi szint
- Kiscsoportok szintje
- Individuum szintje

Elmélet

- Talcott Parsons – strukturális funkcionalizmus
- Alrendszer – kultúra – funkciója a társadalom tagjainak integrálása
 - Anyagi
 - Kognitív
 - Normatív
- Niklas Luhmann – manifeszt és látens funkciók
- Ernest J. Wilson – gyémánt – interakciók, civil szféra

Társadalmi kis csoportok

- Formális
- Informális
- Elsődleges
- Másodlagos
- Nyílt
- Zárt
- Vonatkoztatási csoport
- Önmeghatározás, társas vonzalmi réteg, kommunikációs réteg, érték-norma rendszer

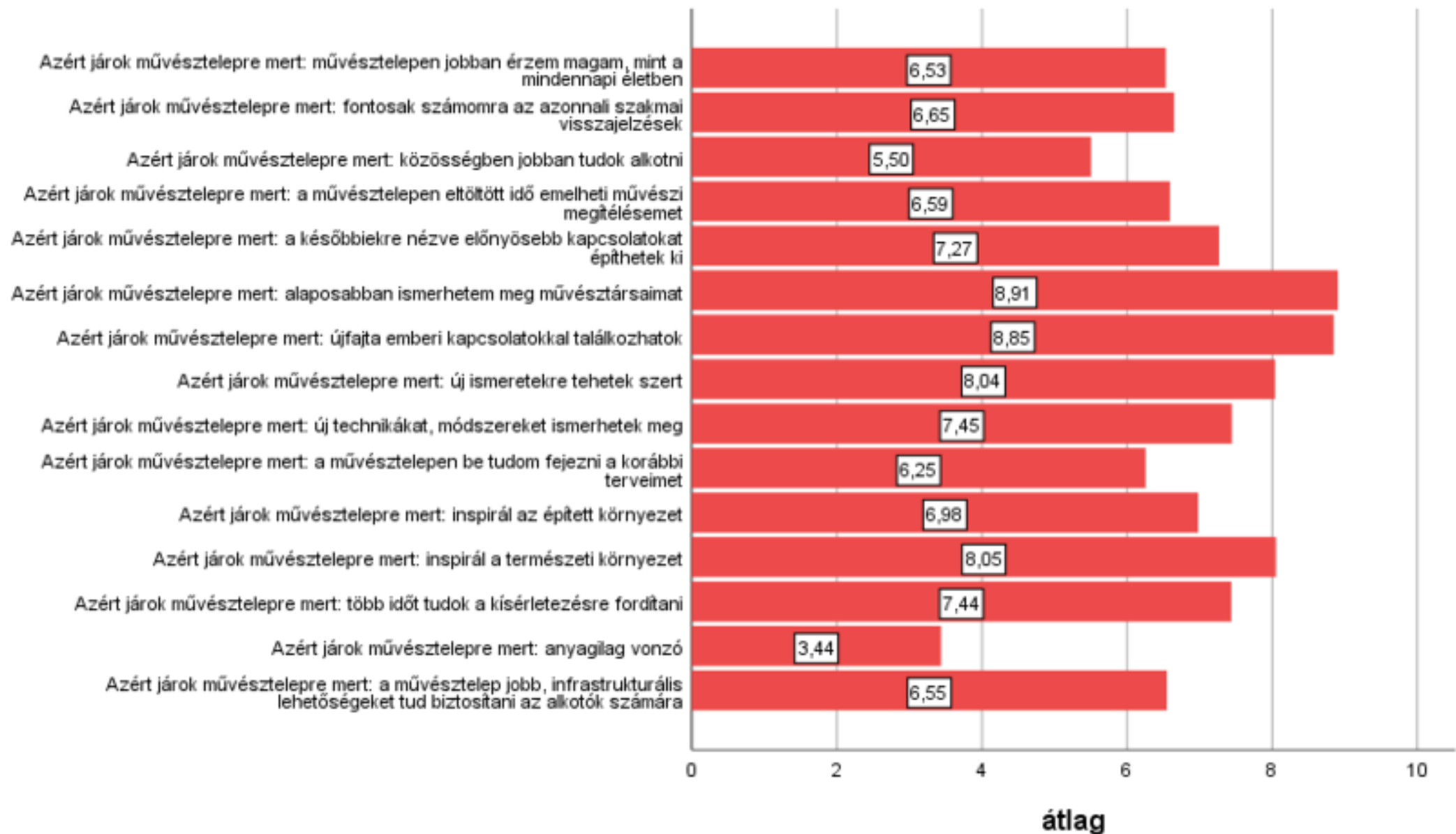
Egyén - individum

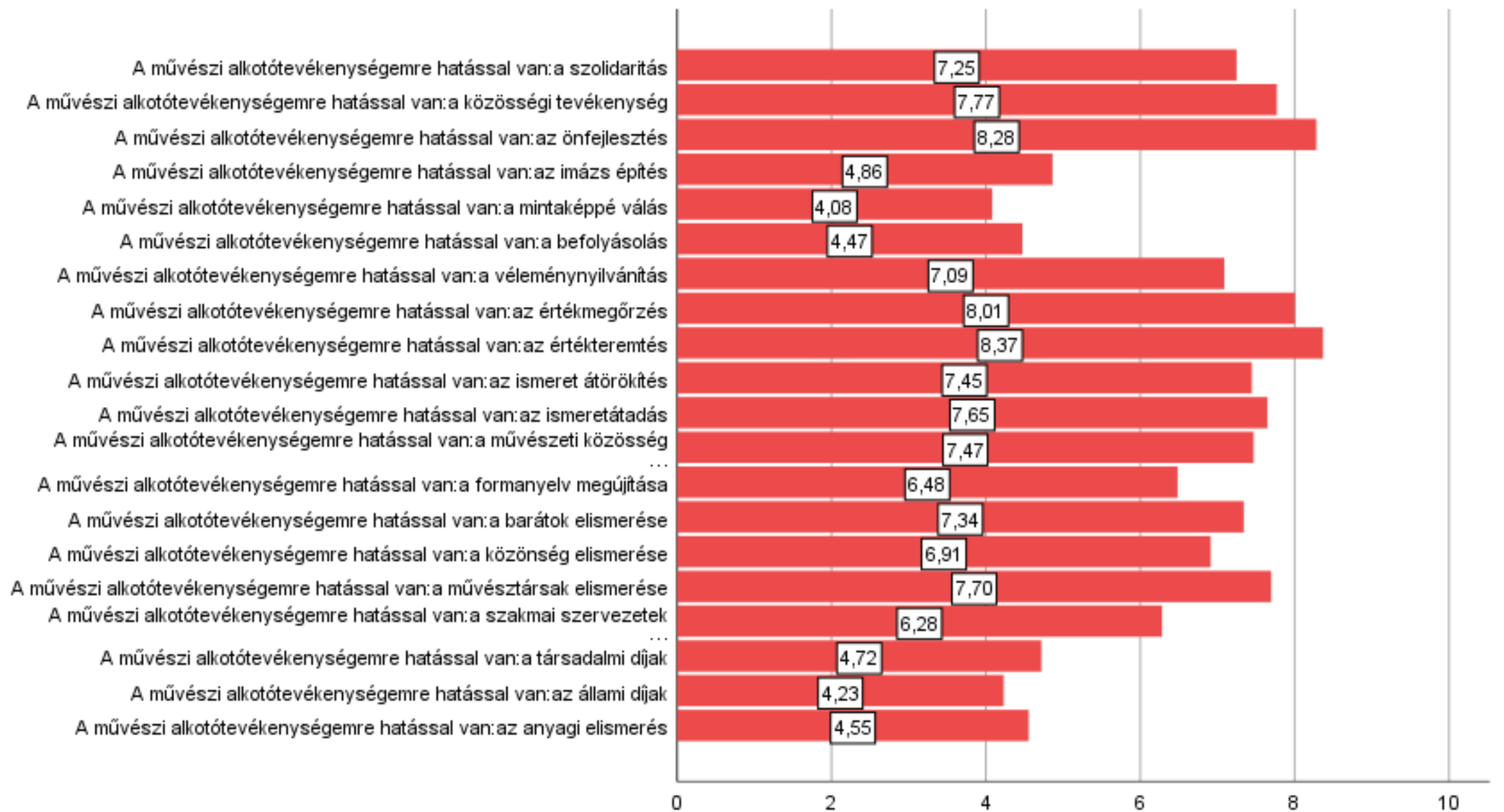
- Társadalmi funkció
- Kiscsoport funkció
- Egyéni érdek

Helyi elvárások

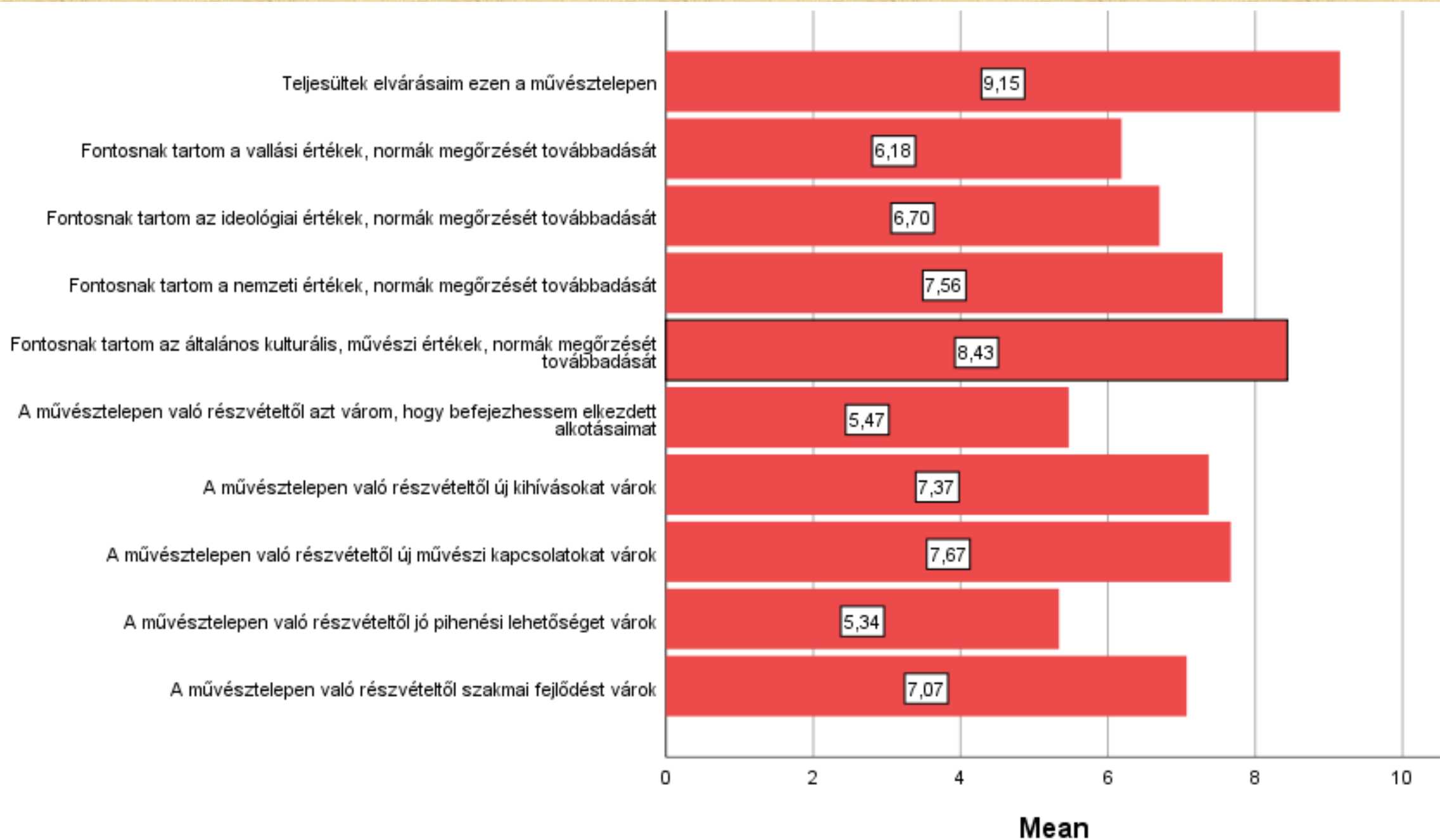
- A művésztelepen résztvevő alkotókkal szembeni elvárások: megmutatkozás, a művészek jelenléte, a művésztelepen megismert alkotók visszatérése, aktivitás, folyamatos kommunikáció, hitelesség, őszinteség.
- A művésztelep tevékenységével szembeni elvárások: kiállítások, produktív működés, szellemi épülés, folyamatos munka, a természettel való együttélés, újdonság, átjárás az amatőr és a magas művészet között, szórakozási lehetőség.
- A befogadó település elvárásai: a település jó hírének terjesztése, a település művészeti fejlesztése, a lokális társág fejlesztése, értékteremtés, közösségépítés, értékörzés, a kultúra gazdagabbá tétele.

Motivációk és értékpreferenciák

átlag

II. A művésztelep-vezetők kompetenciájába tartozó javaslatok:

- 7. Javasoljuk a művésztelepek kössenek szerződéseket a felsőoktatási intézményekkel, művészettörténész, esztéta hallgatókkal, gyakorlati képzésre a művésztelepi tevékenységet követendő céllal. A művésztelepek gyakorló terepként működnének az említette hallgatók számára, és emellett javulna a helyzet a művésztelepek tevékenységének szakszerű dokumentálásában.
- 8. Javasoljuk intézményi szintű kapcsolatok felvételét művészeti szervezetekkel (Magyar Művészeti Akadémia, Nemzeti Kulturális Alap, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete, Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége stb.). Ez megkönnyítené a pályázati munkát, lehetőséget teremthet a kapcsolatépítésre és kapcsolattartásra.

- 9. Javasoljuk megkeresni és felvenni kapcsolatokat a helyi kulturális és művészeti civil szervezetekkel az együttműködés szándékával. A helyi kulturális és művészeti civil szervezetek (Alliance Francaise de Debrecen Kulturális Egyesület, Nagy István Művészeti Egyesület) segíthetik a művésztelepek társadalmi beágyazottságát a helyi társadalomban.
- 10. Javasoljuk bevonni a művésztelepek munkájába a helyi elitet, amatőr művészeket műpártolókat. A helyi elit, az amatőr művészek, műpártolók segítik a művésztelep ismertségét, elismertségét helyi szinten.
- 11. Javasoljuk az önkormányzatokkal szerződéses formában állandó kapcsolatot tartani a pályázati és adminisztrációs feladatok ellátására. Lényegesen csökkenne az adminisztráció, javulna a pályázatok minősége.

- 12. Javasoljuk évente legalább egy alkalommal fórum szervezését a helyi társadalmi szervezetekkel, a pártok és az egyházak képviselőivel. A művésztelepek aktív résztvevői lehetnek a helyi társadalomnak, segíthetik az életminőség javítását.
- 13. Javasoljuk szerződés kötését a helyi médiákkal a művésztelepek tevékenységének folyamatos nyomon követésére. A művésztelep és tevékenysége része lehet a mindennapi életnek, befolyásolhatja a helyi identitást.
- 14. Javasoljuk, hogy minden művésztelepnek legyen honlapja, akár helyi önkormányzati honlapon keresztül is. A művésztelepek ki tudnának törni a viszonylagos ismeretlenségből.

- 15. Javasoljuk, hogy a művésztelepek legyenek elérhetőek a közösségi oldalakon (Facebook, Instagram, X (korábban Twitter), Youtube, Tik-tok stb.). A közösségi oldalakon történő megjelenések a mindennapok részévé teszi a művésztelepeket, formálói válhatnak a vizuális kultúra alakulásának.
- 16. Javasoljuk a támogatott bilaterális kapcsolatok kiépítését. A legjobban működő rendszer lenne a művészek és az elkészült alkotások mobilitásának.
- 17. Javasoljuk, hogy a művésztelepek vállalják fel, hogy terepei, résztvevői lesznek a gyakorlati művészetkutatásnak, ezek eredményeit juttassák el a döntéshozókhoz. A legfrissebb és autentikus kutatási eredmények ismerete segítik a problémák feltárását és a leghatékonyabb döntések megszületését.
- 18. A 2023-as kutatás alapján javasoljuk a művésztelepek számára a rezidensprogramokhoz való csatlakozást.

I. A döntéshozók kompetenciájába tartozó javaslatok:

- 1. Javasoljuk, hogy kétévente országos kiállításokon mutassák be a művésztelepen született alkotások válogatását, az ország több városában is párhuzamosan, így a magyar lakosság reális képet kaphat a kortárs művészetről, a magyar kortárs képzőművészet kapcsolatrendszeréről, tendenciáiról eredményeiről.
- 2. Javasoljuk egy olyan galéria felállítását, amely folyamatosan csak a művésztelepi alkotások bemutatását célozza meg állami feladatként. Ez emelné a magyar kortárs képzőművészet ázsióját, össze tudná hozni a művészeket, a látogatók objektív képet kapnának a kortárs művészetről.

- 3. Javasoljuk a támogatott bilaterális kapcsolatok kiépítését. A legjobban működő rendszer lenne a művészek és az elkészült alkotások mobilitásának.
- 4. Javasoljuk csak művésztelepekkel foglalkozó grémium felállítását, döntési jogkörrel, állami szinten. Pozitív irányba mozdulna el a pályázati rendszer, a kommunikáció, az érdekérvényesítés és a művésztelepek objektív megítélése.
- 5. Javasoljuk a Magyar Művésztelepi Akadémia felállítását. A felállítás lehetőségeinek, kritériumainak kidolgozását. Jelentősen nőne a művésztelepek elismertsége, javulna a szakmai megítélésük, átláthatóbbá válna a művésztelepek működése, nőne a szakmai segítségnyújtás pozitív megítélése, szerepe.
- 6. A 2023-as kutatás alapján javasoljuk egy közös művésztelepi adatbázis létrehozását.

Köszönöm a figyelmet!

Művésztelepek a Kárpát-medencében I-II.
empirikus kutatás
2020-2023.